

Dam: Af Hensyn til de Tvivl, som et enkelt æret Medlem har reist her i Thinget om Lovforslagets Betydning og af Hensyn til, at en saadan Tvivl mulig kunde møde Lovforslaget paa dets videre Vej, vil jeg tillade mig, inden Lovforslaget forlader det høie Thing, at gjøre et Par almindelige Bemærkninger. Man maa da først lægge Mærke til, at Lovforslaget indfører høist lidet Nyt. Det er jo en gammel Ting her i Landet, at der skal føres Handelsbøger, men der har hidtil ikke været givet bestemte Regler for disses Førelse, og det Nye, som fremkommer ved dette Lovforslag, er altsaa først disse Regler. Dernæst udvider man deres Kreds, som skulle føre Handelsbøger, en Ubetydelighed, idet f. Ex. Apothekerne ere medtagne. Om Hensigtsmæssigheden heraf kan der sikkert ikke være Uenighed. Endelig for de større Handelendes Bedkommende paabyder man et Par Bøger mere. For de mindre Handelende maa jeg betragte Lovforslaget saaledes, som det nu foreligger i Modjætning til det oprindelige Forslag, som en Vettelse. Det egentlig Nye ligger deri, at man giver disse bestemte Regler for Børgernes Førelse, og det anser jeg for mit Bedkommende for noget Heldigt og Godt, idet jeg mener, at det vil have en moralisk gavnlig Indflydelse, at Lovgivningsmagten siger: Vi have paabudt, at I skulle føre Handelsbøger, og nu veilede vi Eder samtidig om, hvorledes I skulle føre disse Bøger. Og jeg vil sige, at jeg betragter det ikke alene som heldigt, at Lovgivningsmagten gjør dette, jeg opfatter det som dens ligefremme Pligt. Nu er der reist Tvivl om, hvorvidt disse Bøger virkelig ville blive førte, men jeg vil dertil bemærke, at for Detaillisternes Bedkommende maa man jo lægge Mærke til, at det med Hensyn til Kassebogen, som der er antet over, ikke er paabudt, at den skal føres saaledes, at enhver Post, der er indkommet ved Salg i Smaat, skal indføres, efterhaanden som Handelen gaar, og Pengene komme, tværtimod, det siger, at Alt, hvad der er solgt i Smaat, kan indføres paa en Gang efter den daglige Afslutning af Forretningerne, og det forekommer mig kun at være, hvad der absolut bør finde Sted i enhver velordnet Detailforretning. Altsaa for de smaa Handelende, der dog ere dem, som man særlig kunde vente skulde mene, at Lovforslaget er en Byrde, er det det ingenlunde, tværtimod, det er nærmest en Vettelse. Ved Siden af denne Vettelse indeholder Loven en saadan Veiledning, at man kan tage Loven for sig og direkte se, hvad Lovgivningsmagtens Mening er om vel førte

Handelsbøger, hvilke Forbringere den stiller i saa Henseende, og det er det, jeg tror vil have en moralisk gavnlig Indflydelse. For de store Forretningers Bedkommende forekommer det mig, at der ikke kan være Tvivl hos Nogensomhelst, der kjender til disse Ting, om, at det, som Loven fordrer, er Noget, der hører og absolut maa høre hjemme i enhver større Forretning. Det, jeg her har omtalt, er altsaa nærmest det efter min Mening Heldige i, at Lovgivningen giver en Veiledning, en vis bestemt Form for Bogføringen. Hvad den juridiske Side af Sagen angaar, er det blevet sagt, at Loven vil føre med sig, at altfor Mange ville blive straffede. Jeg tror, at dette er en Overdrivelse. Den honnerte Handlende, som af en eller anden Grund faar en Mangel ved sin Bogføring, vil, saa vidt jeg kan se, ikke blive straffet ifølge denne Lov, men derimod vil det blive betydelig mere vanskeligt for den Fallent, som har bedrageriske Hensigter, at iværksætte disse. Stjuler han et Bedrageri ved ikke at føre sine Bøger, bliver han straffet paa Grund af manglende Bogføring, paa Grund af „grov Uorden“ i Bogføringen, saa i begge Tilfælde, enten Bedrageriet opdages eller ikke, vil han, naar han ikke har holdt ordentlig Bogføring, altid blive straffet. — Men det forekommer mig at være aldeles i sin Orden. Det forekommer mig, at naar man overhovedet vil straffe Bedrageri, maa Bedrageri i dette Tilfælde ligesaa vel straffes, som Bedrageri paa anden Maade. Overhovedet kunde jeg have lyst til at sige dette, at jeg vilde ønske, at man langt mere her i Landet var inde paa Bogføring, end Tilfældet er. Jeg tror, det vilde være overordentlig heldigt for mange Familier, hvis man førte ogsaa en Husholdningsbog, hvad et æret Medlem fremdrog her i sidste Møde. Jeg tænker ikke paa de Familier, som hvad enten de føre Regnskab eller ikke, nu en Gang føre for lidet, af dem gives der Mange her i Landet, som Arbeids- og særlig Smaakaarsfolk, men jeg tænker paa Familier, som dog have en saadan Indtægt, som de virkelig kunne leve af, men som i Aarets Løb bruge en Mængde, om jeg maa kalde det saa, Klatfillinger, om hvilke de aldeles ikke vide ved Aarets Slutning, hvad de ere brugte til, eller ere løbne op til. — Et Bogholderi for Husholdningen, og navnlig for de mindre Husholdninger, har efter min Mening meget stor Betydning. Det gjælder netop om, at man væddes for den Gliebane, det netop er, naar man ved Aarets Udgang skal stifte Gjæld for at dække paaløbet Løs Gjæld. Jeg tror, at naar man